

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę*

☐ dysleksja

**EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA POLSKIEGO
POZIOM ROZSZERZONY**

DATA: **7 maja 2015 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **40**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
3. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
4. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
5. Możesz korzystać ze słownika poprawnej polszczyzny i słownika ortograficznego.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MPO-R1_1P-152

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie.

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Umberto Eco w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

Umberto Eco

Historia piękna

Najbardziej znaczącym ruchem literackim i artystycznym wpływającym z dekadentyzmu był symbolizm, którego poetyka narzuciła pewną wizję sztuki zarazem i świata. U jego początków umieszcza się dzieło Charles’a Baudelaire’a¹. Poeta krąży po mieście przemysłowym, handlowym i zmechanizowanym, w którym nikt nie należy do samego siebie, a każdy zwrot do świata wewnętrznego wydaje się skazany na niepowodzenie: dzienniki prasowe [...] spłaszczają jednostkowe doświadczenie w ogólnikowych schematach; triumfująca właśnie fotografia w okrutny sposób unieruchamia rzeczywistość, utrwala ludzkie oblicze w osłupiałym spojrzeniu w obiektyw, odbiera danemu przedstawieniu wszelką aurę nieuchwytności, zabija – zgodnie z sądem wielu współczesnych – możliwość wyobraźni. Jak stworzyć na nowo szansę głębszego i prawdziwszego, intensywniejszego i bardziej tajemniczego doświadczenia?

Esaj Edgara Allana Poe’go² *Zasady poezji* ujmował teoretycznie piękno jako rzeczywistość, która zawsze jest gdzieś poza nami, poza naszymi wysiłkami, ażeby je unieruchomić. I właśnie na tle owego platonizmu³ piękna zarysowuje się idea pewnego świata sekretnego, świata tajemniczych analogii, który ukrywa zazwyczaj tak zwana naturalna rzeczywistość, a który objawia się jedynie spojrzeniu poety. Jak mówi sławny sonet Baudelaire’a, *Correspondences*⁴, natura jest jak świątynia, której żywe kolumny pozwalają niekiedy ulecieć zmieszonym słowom: natura jest **lasem symboli**. Barwy i dźwięki, obrazy i rzeczy odwołują się do siebie wzajemnie, objawiając nam swoje pokrewieństwa i tajemnicze współbrzmienia.

Poeta staje się szyfrantem owego sekretnego języka wszechświata, piękno jest ukrytą prawdą, którą wydobywa on na światło. Rozumiemy teraz, dlaczego, jeśli wszystko posiada moc **objawiania**, należy intensyfikować swoje doświadczenie w owych obszarach, gdzie zawsze jawiło się jako tabu [...]; ów rodzaj magicznej tożsamości pomiędzy człowiekiem i światem otwiera nas na pewne uniwersum, znajdujące się poza wszechświatem rzeczy rzeczywistych, odsłania nam rodzaj sekretnej duszy rzeczy lub – jeszcze lepiej – działanie poety za sprawą poezji nadaje rzeczom walory, jakich wcześniej nie miały.

Jeśli piękno wydobyte zostaje z tkanki zwyczajnych zdarzeń (czy ukrywają je one, czy odwołują się do piękna, które jest gdzieś poza nimi), problem polega na uczynieniu z języka doskonałego środka aluzyjności.

Historia piękna, red. Umberto Eco, przeł. Agnieszka Kuciak, Poznań 2008.

¹ Charles Baudelaire (1821–1867) – francuski poeta i krytyk literacki.

² Edgar Allan Poe (1809–1849) – amerykański poeta, nowelista, krytyk literacki epoki romantyzmu.

³ Platonizm – tu: idealistyczny system filozoficzny Platona, głoszący teorię idei jako doskonałych prototypów rzeczy będących ich niedoskonałym odwzorowaniem.

⁴ *Correspondences* – sonet Charles’a Baudelaire’a znany pod polskim tytułem *Oddźwięki* w tłumaczeniu Antoniego Langego.

Temat 2. **Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.**

Zygmunt Krasiński
Na Sybir!

Sprzed ócz wam zniknę – jak fala sprzed łodzi,
Sprzed ócz wam zniknę – jak ptak, co odlata –
Sprzed ócz wam zniknę – jak sen, co odchodzi –
Odejdę od was w nieskończoność świata.

Odejdę od was cicho, niespodzianie,
Odejdę od was pewnie nocą ciemną.
Nikt mi nie ściśnie rąk na pożegnanie
I jak z umarłym, nikt nie pójdzie ze mną.

Na próżno składać będziecie narady,
Pytać się, płacząc: „Kędy jego droga?”
Bo wam ukryte zostaną me ślady,
Jak ślad dusz, z trumny lecących do Boga.

Lecz nie polecę ku wiecznej krainie,
Lecz nie odejdę ku kwiecistym brzegom!
Kat mnie popędzi ku Sybiru śniegom
I pamięć moja z serc waszych upłynie.

Heidelberg, 1845 r. [pierwsza połowa lipca]

Zygmunt Krasiński, *Na Sybir!*, [w:] tenże, *Wiersze. Poematy. Dramaty*,
Warszawa 1980.

Jacek Kaczmarski
Zesłanie studentów

Pod wielką mapą Imperium
Odpocząć – jak kto potrafi
Kończymy bliską Syberią
Skrócony kurs geografii

Śpi – kto spać może po drodze
Trudnej jak lekcja historii
Na wielkiej pustej podłodze
Egzamin wstępny katorgi

Najmłodszy w mapę jak w okno
Patrzy zaczytując litery
Układa drogę powrotną
Przez białe wiorsty⁵ papieru

⁵ Wiorsta – dawna rosyjska miara długości (ok. 1067 m).

Dwaj inni usiedli razem
Dręczą się w mokrych ubraniach
Jak by tu ojcu pokazać
Naganne ze sprawowania

Ten ściągnął buty tarł palce
Ten nogą zdrętwiałą kołysze
Ten jeszcze myśli o walce
Ten Odyseję już pisze

A żołdak spity jak bela
Śpi i karabin odrzucił
Wie nawet już w majaczeniach
Że i tak nie mają gdzie uciec

Szynele⁶ o wyrok za duże
Kij co z wilgoci poczerniał
Książki tobołki podróżne
Pod wielką mapą Imperium

1980 r.

Jacek Kaczmarski, *Zesłanie studentów*, [w:] tenże, *Antologia poezji*, Warszawa 2012.

WYPRACOWANIE

na temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⁶ Szynel – męski płaszcz noszony przez wojskowych, niektórych urzędników i uczniów w carskiej Rosji w XIX i na początku XX wieku.

[illegible]

This image shows a full page of a handwriting practice worksheet. It consists of multiple sets of three horizontal dashed lines, providing a guide for letter height and placement. The lines are evenly spaced across the entire page, leaving ample room for writing practice. There is no text or other markings on the page.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)